

Volebné programy strán a hnutí - výber návrhov v oblasti boja proti korupcii¹

AZEN - Aliancia za Európu národov
Európska demokratická strana (EDS)
Komunistická strana Slovenska (KSS)
Kresťanskodemokratické hnutie (KDH)
Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko (ĽS-HZDS)
Ľudová strana Naše Slovensko
Most-Híd
Nová demokracia
Sloboda a Solidarita (SaS)
Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana (SDKÚ-DS)
Slovenská národná strana (SNS)
Smer - Sociálna demokracia (SMER-SD)
Strana demokratickej ľavice (SDĽ)
Strana maďarskej koalície - Magyar Koalíció Pártja (SMK)
Únia - Strana pre Slovensko

AZEN - Aliancia za Európu národov²

- Vytvoríme podmienky na odbyrokratizovanie štátnej správy prehľadným systémom komunikácie s občanmi.
- Zredukujeme rozbužený štátny aparát.
- Skvalitníme systém kontroly v štátnych inštitúciách a zabezpečíme efektívnejšie využívanie verejných zdrojov.
- Zaviesť „čisté“ a jasné podnikateľské prostredie. Podmienky pre podnikanie by mali byť jasne stanovené a rovnaké pre všetkých.
- Budeme podporovať všetky formy boja s korupciou a na všetkých úrovniach.

Európska demokratická strana (EDS)³

- osobitná pozornosť problematike súdnictva, dôraz na dodržiavanie etických zásad sudcov a prokurátorov, eliminovanie korupcie vo vnútri justičného systému, celoplošná rekvalifikácia sudcov v otázkach ich spolupráce v rámci EÚ
- kontrola, zverejňovanie, postihy za konflikt záujmov
- zrušenie imunity poslancov NR SR
- transparentnosť a kontrola financovania politických strán

¹ Tri politické strany (Združenie robotníkov Slovenska, Strana rómskej koalície a Paliho Kapurková) nepredložili do 10. mája 2010 verejnosti svoje predvolebné programy.

² <http://www.strana-azen.sk/?q=poslanie-a-programove-ciele>

³ <http://www.eds-sk.sk/content/hlavne-tezy-eds?sessid4a729b6b84d89f97a149f111dabc06da=5ddd645654df9aa643e219096db2ba47>

- zoštíhlenie a reorganizácia štruktúry štátnej správy
- všeobecná elektronizácia verejnej správy

Komunistická strana Slovenska (KSS)⁴

- Dôsledne uplatňovať politickú a právnu zodpovednosť verejných činiteľov, rozšíriť okruh vzájomnej nezlučiteľnosti funkcií v štátnej správe a samospráve.
- Legislatívne znemožniť existenciu korupcie v ústavných orgánoch a v celej spoločnosti.
- Zabezpečiť prísnu kontrolu správy verejného majetku, zvereného do užívania samosprávnym územným celkom.
- Zaviesť transparentnosť výberových konaní pri štátnych, verejných i obecných zákazkách.
- Prijatť zákon o preukazovaní pôvodu majetku, vrátane sankcií.

Kresťanskodemokratické hnutie (KDH)⁵

- Zasadíme sa za kvalitnejšie budovanie špecializovaných zložiek polície, osobitne sprísnením výberu do elitných útvarov Policajného zboru, menovite Úradu boja proti korupcii a Úradu boja proti organizovanej kriminalite.
- V boji proti korupcii a organizovanému zločinu sa zameriame na lepšie vzdelanie a kvalitnejšie finančné a materiálne zabezpečenie príslušníkov Policajného zboru.
- Dôraz budeme klásť aj na kontrolu polície smerom dovnútra: osobitne právomoci a personálne zabezpečenie inšpekčných a kontrolných mechanizmov v Policajnom zbore. Ako súčasť prevencie budeme uprednostňovať kamerové systémy a naďalej budeme zvyšovať investície do policajnej techniky.
- KDH bude presadzovať zmenu, ktorá začlení orgány štátnej obžaloby pod rezort justície. Navrhujeme prijatie osobitného ústavného zákona, ktorý zabezpečí stabilitu a funkčnosť Špecializovaného trestného súdu a Úradu špeciálnej prokuratúry (špeciálneho štátneho zastupiteľstva) ako kľúčových inštitúcií boja proti organizovanému zločinu a korupcii.
- Po schválení trestnej zodpovednosti právnických osôb budeme mať nový nástroj na presadenie týchto hodnôt, ktoré chránia náš systém slobodného podnikania pred zločinom a korupciou.
- účinný zákon o preukazovaní pôvodu majetku. Navrhujeme sprísnenie platného zákona tak, aby ho nebolo možné obchádzať cez fiktívne obchodné operácie.
- Budeme presadzovať sprísnenie ústavného zákona o konflikte záujmov a zúženie imunity ústavných činiteľov len na konanie súvisiace s výkonom verejnej funkcie. Navrhujeme ústavnú úpravu „jeden mandát stačí“, ktorá zabráni kumulácii výkonu mandátu poslanca NR SR s inými volenými funkciami. Rovnako budeme presadzovať povinné elektronické verejné obstarávania (elektronické dražby) pre celú oblasť verejnej správy. Zvážime

⁴ http://www.kss.sk/index.php?menu=volby_nrsr

⁵ http://www.kdh.sk/data/upload/documents/KDH_volebny-program_2010.pdf

zavedenie finančných odmien pre osoby, ktoré oznámia korupčné alebo iné nezákonné praktiky, ak sa preukáže opodstatnenosť ich podnetu.

- razantnú personálnu obmenu justície. Miesta sudcov sa nesmú obsadzovať takmer výlučne rodinnými príslušníkmi sudcov. KDĽH bude iniciovať diskusiu o ústavných zmenách, týkajúcich sa spôsobu kreovania súdnej moci. Jednou z možností je aplikácia bezpečnostných previerok na všetkých sudcov, ďalšou možnosťou je voľba časti členov Súdnej rady občanmi v priamych voľbách alebo priama voľba sudcov.
- Po sudcoch zavedieme povinnosť publikácie majetkových priznaní na internete aj pre prokurátorov. Rovnako zavedieme výberové konanie na obsadzovanie voľného miesta prokurátora a funkčné obdobia pre vedúcich prokurátorov.
- Budeme ďalej presadzovať opatrenia na zrýchlenie a zefektívnenie súdneho konania. Kľúčovým projektom v súdnictve musí aj naďalej byť pokračovanie projektu Súdny manažment. Okrem skrátenia súdneho konania má tento projekt aj výrazný protikorupčný efekt, keďže zabezpečuje náhodné pridelovanie súdnych káuz sudcom elektronickým spôsobom.
- Budeme podporovať pokračovanie projektu zverejňovania súdnych rozhodnutí na internete.
- V rámci znižovania miery korporativizmu v našom štáte budeme presadzovať otvorenie notárskej komory a zrušenie systému *numerus clausus*.
- Podporíme zavedenie elektronického legislatívneho procesu, ktorý umožní v reálnom čase transparentnú kontrolu všetkých štádií legislatívneho konania. Budeme presadzovať zverenie verejnej politiky vrátane legislatívy do výlučnej kompetencie ministerstiev ako štátnych orgánov, ktorých predstavitelia sú priamo zodpovední zástupcom občanov — Národnej rade SR.
- KDĽH presadí rozvoj náležitej informačnej základne pre záujemcov o eurofondy, ktorá poskytne transparentné a jednoznačné podmienky všetkým uchádzačom.
- adekvátne zmeny nastavenia štrukturálnych fondov, a to aj s cieľom celkového zjednodušenia systému a zamedzenia korupcie pri schvaľovaní finančných prostriedkov na projekty.
- Celospoločenskú účinnosť eurofondov zvýšime tým, že projektová dokumentácia schválených projektov (vrátane uvedenia spracovateľa dokumentu a členov komisií) bude verejne dostupná (na webovom portáli príslušného ministerstva). Rovnako bude po ukončení realizácie projektu zverejnené aj vyhodnotenie (evaluácia), čím sa zvýši verejná kontrola, do akej miery boli ciele a zámery dosiahnuté.

Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko (ĽS-HZDS)⁶

- Prijmeme účinné opatrenia na odhalenie a spravodlivé potrestanie korupcie a klientelizmu v zdravotníctve
- Zavedieme presný systém sankcií za porušovanie dopravných predpisov, ktorý bude zohľadňovať ich závažnosť aj príjem pokutovaného občana.

⁶ <http://www.hzds.sk/modules/download/download.php?id=84>

- Nekompromisne zasiahneme proti trestnej činnosti, ktorá ohrozuje zdravé podnikateľské prostredie
- Zasadíme sa za odstránenie prietáhov v súdnom konaní riešením nerovnomerného obsadenia súdov, vytvorením zásad hodnotenia sudcov a systému vyhodnocovania pracovného zaťaženia.
- Zjednotíme súdnu prax cez vzdelávanie a modernizáciu postupov ich práce.
- Budeme rozvíjať podmienky pre elektronizáciu justície, online obchodný register, elektronický spis a archivácia, elektronickú zbierku zákonov a elektronický legislatívny proces so zachovaním aj ich tlačenej podoby.
- V civilnom práve vykonáme legislatívne zmeny v záujme posilňovania princípov právneho štátu, istoty právnych vzťahov a ochrany sociálne slabších účastníkov právnych vzťahov.
- Rozšírime počet pobočiek Centra právnej pomoci a jeho konzultačných kancelárií v záujme ochrany práv sociálne slabších skupín obyvateľstva.
- Budeme užšie spolupracovať so Slovenskou advokátskou komorou a s orgánmi štátnej správy a samosprávy v záujme zvýšenia právneho vedomia občanov.

Ludová strana Naše Slovensko⁷

- Obmedzíme imunitu poslancov len na ich politickú činnosť.

Most-Híd⁸

- Inštitút korunného svedka v korupčných kauzách (beztrestnosť v prípade trestného oznámenia, priznania sa a pomoci pri vyšetrovaní)
- Povinnosť úradov informovať o svojom hospodárení na svojich internetových stránkach
- Otvorená webregistratúra umožňujúca sledovanie stavu prebiehajúcich konaní

V oblasti polície:

- Zaviesť všeobecnú možnosť platenia pokút, napr. prostredníctvom platobných terminálov – obmedziť možnosť platenia pokút v hotovosti.
- Zavedenie audiovideo záznamov pri vybavovaní jednotlivých úkonov príslušníkmi polície. Išlo by napríklad o zavedenie kamier na policajné vozidlá.
- V záujme predídania korupcie pri pridelení „prednostných“ alebo „oblúbených“ evidenčných čísel na dopravných inšpektorátoch by bolo vhodné zabezpečiť možnosť výberu evidenčných čísel za určitý poplatok.
- Presunúť agendu dopravných inšpektorátov na obvodné úrady dopravy, čím by sa nedosiahlo len zníženie korupcie, ale dosiahli by sa aj úspory v konaní, ako aj na pracovnej sile.

⁷ <http://www.naseslovensko.org/obrazky/strana2v.jpg>

⁸ <http://www.most-hid.sk/sk/content/transparent-2010>

- Zamedziť personálnej manipulácii nadriadených policajtov a dosadzovaniu poslušných a oddaných jedincov v snahe ovplyvniť rozhodovanie pre spoločnosť nežiaducim smerom. Stabilizovať policajný zbor striktným systémom „kariérneho postupu“ policajtov, ktorý by eliminoval protekčné vymenovávanie funkcionárov a na druhej strane by umožnil príslušníkom policajného zboru odborné, ako aj funkčné napredovanie.

V oblasti súdnictva:

- Zabrániť priedahom v súdnych konaniach, a to prísny systémovým sledovaním konania ako aj spisu a tiež zamedzením možnosti vytvorenia „pingpongového“ efektu medzi jednotlivými súdmi.
- Stanoviť presné podmienky a lehoty v prípade odročenia pojednávania.
- Zabezpečiť predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, a to kvalitnejšou legislatívou, ako aj zavedením povinnosti súdu uviesť účastníkom konania, ako sa na základe tvrdených a preukazovaných skutočností javí, právne posúdenie veci.
- Dosiahnuť, aby súdne a iné rozhodnutia boli rýchle, účinné, prísne, a to aj prostredníctvom obligatórneho disciplinárneho postihu sudcov a iných osôb prijímajúcich rozhodnutia pri nedodržaní lehôt, ktoré bude potrebné znova prehodnotiť, a tiež zavedením iného systému platenia súdnych poplatkov.
- Zabezpečiť možnosť sledovania stavu prebiehajúcich konaní na internete prostredníctvom otvorenej registratúry, t. j. kedy bolo začaté konanie, v akom je štádiu, kedy sa skončilo atď.
- Harmonizovať a zverejňovať súdne rozhodnutia a dosiahnuť jednotnosť v rozhodovacej praxi.

V oblasti verejnej správy:

- Zabezpečiť možnosť sledovania stavu prebiehajúcich konaní na internete prostredníctvom otvorenej registratúry, t. j. kedy bolo začaté konanie, v akom štádiu je konanie, kedy sa skončilo atď.
- Dosiahnuť jednotný systém lehôt, aby mal občan ako aj úrad jasno v lehotách na vydanie rozhodnutí.
- Zaviesť integrované konania, v ktorých by občan v rámci jedného konania zároveň uskutočnil a vybavil ďalšie špecifické a na pôvodné konanie nadväzujúce konania.
- Zaviesť jednotné centrálné úradovne pre všetky listiny, kde bude môcť každý občan získať na jednom mieste všetky požadované dokumenty, ako napr. výpis z registra trestov, výpis z katastra nehnuteľností, matričné doklady, výpisy zo živnostenského alebo obchodného registra atď. V tejto sfére treba zverejniť na internete s možnosťou jednoduchého prístupu pre verejnosť všetky možné zoznamy.
- Zabezpečiť predvídateľnosť správnych rozhodnutí.
- Na úradoch zavedenie styku stránok výlučne len cez podateľňu, pričom stránkam by bola poskytnutá prvotná pomoc pri vybavovaní žiadostí a podaní príslušnými a odborne fundovanými úradníkmi, ktorí by však vo veci nerozhodovali.
- V prípadoch, kde to je možné a účelné, zvýhodniť elektronickú korešpondenciu medzi úradom a účastníkom konania.

- Skrátiť lehoty na vydanie rozhodnutí v prípade, ak podanie obsahuje všetky náležitosti a prílohy, a to na 5 dní, pričom predlžovanie lehôt by bolo možné len na základe schválenia a podpisu nadriadeného a iba v odôvodnených prípadoch, pričom o týchto skutočnostiach musí byť účastník konania informovaný.
- Zaviesť možnosť oficiálnych príplatkov za zrýchlenie konania aj v iných prípadoch ako pri zápisoch do evidencie nehnuteľností.
- Harmonizovať a zverejňovať rozhodnutia správnych orgánov a dosiahnuť jednotnosť v rozhodovacej praxi, aby sa nestalo, že na dvoch rovnakých vecne príslušných úradoch by boli v rovnakej veci vydané rôzne rozhodnutia.
- Zabezpečiť možnosť ozajstného kariérneho postupu úradníkov.
- Vo všetkých prípadoch nakladania s verejnými financiami zabezpečiť okrem vnútornej kontroly aj možnú kontrolu zo strany odbornej, ako aj laickej verejnosti – so zaoštréním na regionálnu, ako aj miestnu samosprávu, ako aj na orgány verejnej moci, ktoré sú mimo štruktúr správnych orgánov, vrátane rôznych komôr, keďže tie sú v značnej miere mimo záujmu verejnosti.

V oblasti právneho povedomia:

- Zlepšiť a zvýšiť právne povedomie občanov ohľadom ich práv a povinností v jednotlivých oblastiach, kde sa môžu stretnúť s korupciou prostredníctvom informačných materiálov.
- Zefektívniť a zlepšiť činnosť centra právnej pomoci a zaviesť projekt pomoci pri vybavovaní jednotlivých záležitostí – podateľňu spojiť s informačným centrom.
- Zabezpečiť získanie občianskeho, právneho minima v školách (základných, stredných), čo sa týka jednotlivých konaní na úradoch, súdoch, polícii a v iných oblastiach (písanie žiadostí, podnetov, návrhov atď).
- Zjednodušiť a motivovať na použitie elektronického podpisu v úradnom styku.

V oblasti informovanosti:

- Rozšíriť infozákon o možnosť vyžiadať si informácie pri všetkých formách nakladania s verejnými financiami.
- Upraviť inštitút obchodného tajomstva vo vzťahu k verejným financiám, kde by sa určilo, že pri týchto zmluvách táto doložka nebude platná.

V oblasti verejného obstarávania:

- Zaviesť fungujúce spoločné (centrálne) verejné obstarávanie.
- Sprísniť podmienky pri podprahovej metóde verejného obstarávania (napr. špecifikovať finančný limit pre kategóriu „neprioritné služby“).
- Zaviesť elektronické verejné obstarávanie.
- Využívať elektronické aukcie a dražby v čo najväčšej možnej miere.
- Sprísniť kritériá „príliš nízkej ceny“ ako dôvodu vylúčenia účastníka zo súťaže.
- Obmedziť možnosť využitia formálnych nedostatkov ako dôvodu vylúčenia účastníka zo súťaže.

- Obmedziť možnosť argumentácie obchodným tajomstvom ako dôvodom nezverejnenia pri verejnom obstarávaní.
- Zvýšenie informovanosti a posilnenie možnosti kontroly médiami či občanmi (poskytovanie informácií o hospodárení s verejnými prostriedkami na internetových stránkach úradov a pod.).
- Prijímanie dodatkov k zmluvám výlučne len na základe prísne a vopred stanovených jasných podmienok.

V oblasti legislatívy:

- Je potrebné skvalitniť legislatívny proces prijímania právnych noriem, ako aj sprehľadniť samotný právny systém.
- Pri verejných funkcionároch zaviesť efektívnejšiu kontrolu prípadného obohacovania sa, a to zavedením prehľadnejších majetkových priznaní, v ktorých by bol uvedený aj požičaný, ako aj prenájatý majetok. Zaviesť podávanie majetkových priznaní aj na určitý okruh úradníkov.
- Zákonom zamedziť účelovým prevodom verejného majetku (tunelovanie), pričom postih za takéto konanie by nebol len vo forme zodpovednosti za škodu, ale aj vo forme trestnoprávneho postihu.
- Preskúmať možnosť upustenie od trestného stíhania osôb, ktoré sa dopustili trestného činu prijatia úplatku alebo podplácania aj v prípade ak o tom podajú trestné oznámia až po spáchaní tohto skutku.

V oblasti exekúcií:

- V prípade exekúcií prijať nový exekučný poriadok, ktorý by okrem iného umožňoval väčšie postihy pri porušení zákona, ako aj väčšiu možnosť ingerencie zo strany prokuratúry pri kontrole zákonnosti postupu a rozhodnutí exekútorov (začatie konania prokuratúry na podnet a stanovenie lehôt na prešetrenie podnetu).
- Zaviesť prísnejšiu kontrolu činnosti exekútorov, ako aj prísnejšie posúdenie ich nezákonných, ale aj neetických praktík.

Nová demokracia⁹

- transparentná komunikácia úradov s verejnosťou
- sprísnenie postihu sudcov, prokurátorov a policajtov za odborné a morálne zlyhanie
- zvýšenie trestnej zodpovednosti exekútorov za nelegálny výkon exekúcie
- odstraňovanie korupcie a znižovanie nákladov vo verejnej správe
- elektronická forma styku občana s úradmi
- transparentnosť v činnosti politických strán

⁹ <http://www.novademokracia.sk/volby.html>

Sloboda a Solidarita (SaS)¹⁰

- Uložiť všetkým verejným organizáciám povinnosť zverejňovať všetky platné obchodné zmluvy.
- Zrušiť tzv. zúženú informačnú povinnosť pre spoločnosti kontrolou štátu alebo samosprávy, ktorým právny rámec umožňuje obchádzať všeobecnú informačnú povinnosť v znení Zákona 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám.
- Zmeniť štruktúru parlamentného Výboru pre nezlučiteľnosť funkcií tak, aby v ňom poslanci vládnych strán mali vždy najviac jednu tretinu členov.
- Dať ústavným zákonom tomuto výboru právo predkladať prezidentovi SR návrh na vymenovanie a odvolanie predsedov a podpredsedov Najvyššieho kontrolného úradu a Úradu pre verejné obstarávanie.
- Rozšíriť okruh povinných osôb podávajúcich majetkové priznania podľa Ústavného zákona 545/2005 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov o všetkých riadiacich pracovníkov štátnej správy a samosprávy a o všetkých členov štatutárnych orgánov spoločností s väčšinovým vlastníckym podielom štátu alebo samosprávy.
- Vytvoriť jednotný vzor majetkových priznaní pre všetky osoby s povinnosťou podávať majetkové priznania tak, aby majetkové priznania povinne obsahovali informácie o majetku verejným funkcionárom nielen vlastneným, ale aj užívaným. Majetkové priznanie musí obsahovať informáciu o nadobúdacej cene majetku alebo o finančnej odplate za jeho užívanie.
- Verejným organizáciám uložiť povinnosť zverejňovať v elektronickom vestníku verejného obstarávania všetky výzvy, ponuky (aj nevítané), posudky komisií a výsledky a ich zdôvodnenia.
- Spustiť prehľadný centrálny vestník verejného obstarávania na internete, v ktorom bude môcť verejnoscť jednoducho vyhľadávať všetky prebiehajúce zákazky podľa rôznych kritérií.
- Neumožňovať obstarávateľovi automaticky vylúčiť ponuky s najnižšou cenou alebo kvôli formálnym chybám. Cena bude za predpokladu dodržaného rozsahu predmetu obstarávania vždy rozhodujúcim faktorom pri výbere víťazného uchádzača. Počet súťažiacich nebude môcť byť limitovaný ani v prípadoch časovej tiesne.
- Vyhradiť obstarávanie v časovej tiesni výlučne na zabezpečenie nevyhnutných opatrení vo výnimočných situáciách (živelné pohromy a iné prípady ohrozenia života a zdravia občanov).
- Uložiť Úradu pre verejné obstarávanie SR (ÚVO SR) povinnosť aktívne dohliadať na dodržiavanie zákona o verejnom obstarávaní aj na samosprávnej úrovni . V prípadoch , kedy bolo zistené porušenie zákona alebo preukázané nedostatky neboli odstránené v stanovenej lehote , bude ÚVO SR povinný voči n im bezodkladne iniciovať príslušné právne konanie.
- Uložiť verejnej správe a samospráve povinnosť využívať transparentné elektronické aukcie v prípadoch, kedy predmet obstarávania je jednoznačne kvantifikovateľný.

¹⁰ <http://www.strana-sas.sk/program>

- Zakázať orgánom verejnej správy uzatvárať zmluvy, ktorých obsah alebo jeho časti by podliehal obchodnému tajomstvu a iné zmluvné dojednania, ktorými by sa definoval nesúhlas so zverejnením akejkoľvek časti zmluvy.
- Zakázať orgánom verejnej správy preberať na seba neprimerané úroky, poplatky alebo iné plnenia sankčnej povahy.
- Zakázať orgánom verejnej správy uzatvárať zmluvné vzťahy bez umožnenia ich predčasného ukončenia kvôli nesplneniu dohodnutých zmluvných podmienok, alebo kvôli riziku vzniku škôd a strát pre podobné právne vzťahy neobvyklých.
- Prijatť Zákon o pridelovaní verejných zdrojov, ktorý zavedie jednotný a prehľadný spôsob ich pridelovania na štátnej aj samosprávnej úrovni. Tento zákon udelí všetkým dotknutým subjektom povinnosť priebežne zverejňovať informácie o hospodárení s prostriedkami z verejných zdrojov a znemožní ich pridelovanie subjektom, ktoré nemajú vysporiadané záväzky voči verejnej správe, a ktoré si neplnia oznamovaciu povinnosť o hospodárení s pridelenými prostriedkami. Informácie o konečnom prijímateľovi pridelených zdrojov a o ich výške a priebežnom hospodárení s nimi, budú uverejnené na centrálnom internetovom portáli s možnosťou úplného vyhľadávania.
- Rozšíriť povinnosti Úradu pre verejné obstarávanie SR o dohľad nad dodržiavaním novovytvoreného Zákona o pridelovaní verejných zdrojov.
- Umiestniť na každom mieste, kde dochádza k oficiálnemu kontaktu verejného sektora s občanom, viditeľné upozornenie o závažnosti trestného činu korupcie informáciu, kam sa má občan obrátiť v prípade vážneho podozrenia z korupčného správania sa, alebo zneužitia verejných zdrojov v jeho okolí.
- Zaviesť do praxe nový internetový systém pre boj proti korupcii, s ktorým majú veľmi dobré skúsenosti napr. v Nemecku. Tento systém pridelí nahlasovateľovi korupčného prípadu jednoznačný, ale anonymný identifikátor, vďaka ktorému bude môcť udržiavať komunikáciu s orgánmi činnými v trestnom konaní počas celého vyšetrovania prípadu bez strachu z odhalenia jeho totožnosti.
- Zaviesť výhradne elektronické, resp. bezhotovostné vyberanie pokút.
- Zmeniť sadzobník pokút tak, že výška pokuty za každý priestupok bude kategorizovaná nielen podľa potenciálnej nebezpečnosti, ale aj podľa konkrétnej nebezpečnosti konania vodiča v nasledovných kategóriách, od najzávažnejších po najmenej závažné:
 - Porušil predpis, pričom nikoho neobmedzil a neohrozil.
 - Porušil predpis a niekoho ohrozil alebo obmedzil.
 - Porušil predpis a spôsobil dopravnú nehodu.
- Zaviesť pravidlo, podľa ktorého bude každý jednotlivý prípad sudcovi pridelovaný výhradne elektronickým náhodným výberom nielen pri prvom pridelovaní, ale aj v prípade, že bol daný prípad predtým z nejakého striktno vymedzeného dôvodu inému sudcovi odobraný.
- Menovať sudcov vždy na základe transparentného výberového konania podľa vopred stanovených kritérií, ktoré preveria jeho bezúhonnosť, morálne kvality a odbornú pripravenosť po absolvovaní prípravnej sudcovskej služby. Porušenie zákonných

pravidiel pri menovaní sudcu bude považované za disciplinárny priestupok nezlučiteľný s funkciou sudcu.

- Zverejňovať povinne všetky rozhodnutia na internete spolu s menami sudcov, ktorí sa na nich zúčastnili. Právoplatné rozhodnutia budú zverejnené prostredníctvom systému umožňujúceho vyhľadávanie a filtráciu údajov. Neprávoplatné rozhodnutia budú tiež zverejnené, ale len interne, pre potreby súdnych orgánov a sudcov.
- Zverejňovať audiovizuálny záznam každého v súčasnosti verejného súdneho procesu na internete. Takýto záznam bude zároveň aj prílohou k súdnemu spisu.
- Stanoviť v rámci zabezpečenia proti zneužívaniu inštitútu doživotného menovania sudcov, že všetci sudcovia (okrem sudcov Najvyšších súdov) budú každé 4 roky podrobovaní jednotnej, v tom istom čase a verejne vykonávanej atestačnej skúške. Konkrétne otázky budú z rozsiahleho okruhu stanovené tesne pred vykonaním skúšky elektronickým náhodným výberom, pričom nezloženie takej skúšky bude mať za dôsledok zánik funkcie sudcu.
- Zaviesť povinné informovanie o cene poskytnutej zdravotnej starostlivosti, priamo ako súčasť informovaného súhlasu. Poist'ovňa nepreplatí žiadny úkon, pokiaľ v dokumentácii nebude uvedená cena podpísaná pacientom.
- Zaviesť výpisy vyčerpanej zdravotnej starostlivosti. Zdravotná poisťovňa povinne zašle každému poistencovi, ktorému bola poskytnutá zdravotná starostlivosť, 1x ročne výpis úhrad za vyčerpanú starostlivosť.
- Zrušiť právo na odpoveď pre verejných činiteľov.
- Nahradiť "povinnosť" vydavateľa zachovávať mlčanlivosť pri ochrane zdroja a obsahu informácií "bezvýhradným právom" na ochranu zdroja informácií.
- Zrušiť povinnosť zverejňovať štruktúru vlastníckych vzťahov v prvom čísle periodika v kalendárnom roku.
- Zrušiť tie právne normy, ktoré majú snahu regulovať trhové prostredie a ovplyvňovať výsledok dobrovoľných dohôd. Napríklad navrhujeme urýchlené zrušenie:
 - zákona o obchodných reťazcoch č. 358/2003 Z. z.
 - zákona o cenách č. 18/1996 Z. z.
 - zákona o niektorých opatreniach týkajúcich sa strategických spoločností č. 493/2009 Z. z.
 - ustanovení zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ktoré sú nad rámec príslušných záväzných právnych noriem EÚ.
 - ustanovení zákona 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a súvisiacich zákonov a vykonávacích predpisov⁴⁰, ktoré sú nad rámec príslušných smerníc EÚ.
- Obmedziť poslaneckú imunitu zrušením odsekov (3) a (4) článku 78 Ústavy Slovenskej republiky⁸⁶.
- doplnenie článku 84 Ústavy o ustanovenie, že v prípade, ak vláda podá návrh Národnej rade uznieť sa na skrátenom legislatívnom konaní, bude na prijatie takéhoto zákona potrebný súhlas trojpätinovej väčšiny všetkých poslancov.

- Zamedziť novelou Zákona č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku NR SR podávaniu pozmeňovacích návrhov, ktorých účelom sú nepriame novely zákonov.

Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana (SDKÚ-DS)¹¹

- **Zverejníme zmluvy na internete:** Zmluvy týkajúce sa použitia verejných financií a nakladania s majetkom štátu a samospráv budú musieť byť zverejnené na internete. Inak nebudú platiť. Vytvoríme samostatnú internetovú stránku, na ktorej budú všetky zmluvy štátnych organizácií, vrátane ich zmien a dodatkov, prehľadne zverejnené. Aj podniky, v ktorých má štát majetkovú účasť, budú musieť zverejňovať uzavreté zmluvy.
- **Zverejníme všetky dotácie:** Všetky nenárokovateľné dotácie a príspevky z verejných zdrojov a ich príjemcovia budú zverejňované na internete. Podmienkou poskytnutia akejkoľvek nenárokovateľnej dotácie z verejných zdrojov bude súhlas prijímateľa dotácie s jej zverejnením. Vytvoríme samostatnú internetovú stránku, na ktorej budú tieto dotácie prehľadne zverejnené.
- **Elektronické verejné obstarávanie bude povinné - už žiadne „nástenky“:** Chceme pre štát nakupovať čo najvýhodnejšie, a preto budeme využívať súťažné metódy verejného obstarávania aj tam, kde to dnes nie je povinné. Využívanie elektronických aukcií pri nákupe tovaru a služieb z verejných zdrojov bude pre štát a samosprávy povinné.
- **Vylúčíme garážové firmy z verejných tendrov:** Zabezpečíme, aby sa verejného obstarávania a iných zmluvných vzťahov so štátom, ako aj s podnikmi, v ktorých má štát majetkovú účasť, a so samosprávami nemohli zúčastňovať firmy, ktorých vlastníci nie sú identifikovateľní.
- **Posilníme kontrolu verejných tendrov:** Vyčleníme prostriedky na to, aby úrad mohol zaplatiť špičkových odborníkov, ale musíme mať istotu kvality a nestrannosti jeho vedenia. Tú zabezpečíme aj tým, že po vzore Protimonopolného úradu vytvoríme zo špičkových odborníkov Radu pre verejné obstarávanie, ktorá bude stáť nad predsedom Úradu pre verejné obstarávanie. Zároveň podobné menšie rady vytvoríme aj na kľúčových ministerstvách, ktoré nakupujú za miliardy korún, aby ešte pred vyhlásením veľkých tendrov kontrolovali ich nastavenie.
- **Zvýšime šancu, že korupčník bude odhalený:** Preto výrazne posilníme kapacity a akcieschopnosť policajného orgánu pre boj s korupciou.
- **Otvoríme súdy pre verejnosť:** Všetky súdne rozhodnutia budú povinne zverejnené na internete. Súdne pojednávania budú nahrávané. Každý súd bude mať svoju internetovú stránku s informáciami o súde, vrátane štatistických údajov o výsledkoch práce súdu a kompletným servisom pre občana. Zriadime telefónnu linku na hlásenie prípadov korupcie. Obchodný register aj konkurzný register (zoznam úpadcov) bude on-line na internete. Podporíme občiansky monitoring súdov.
- **Súdy nesmú ovládať bratrstvá ani politika:** Otvoríme súdny systém občianskej kontrole, budeme presadzovať, aby aj neprávnic, všeobecne uznávané osobnosti, mohli

¹¹ <http://www.sdku-ds.sk/content/spravodlive-slovensko#31>; http://www.sdku-ds.sk/data/MediaLibrary/629/2010-04-12_SDKU-DS_program.pdf

byť členmi Súdnej rady. Súdnu radu oddelíme od Najvyššieho súdu a zmeníme zloženie Súdnej rady tak, aby ani minister spravodlivosti, ani predseda Najvyššieho súdu, ani iná úzka skupina nemohla tento orgán ovládať. Zmeníme pravidlá tak, aby disciplinárne konania neslúžili na odstraňovanie nepohodlných sudcov, ale garantovali neustranné a spravodlivé posudzovanie konania sudcov. Presadíme, aby aj disciplinárne senáty boli otvorené pre občiansku kontrolu.

- **Kvalitné rozsudky, ktorým budú ľudia rozumieť a dostanú ich včas:** Budeme presadzovať zriadenie Najvyššieho správneho súdu a s tým súvisiacu rekonštrukciu Najvyššieho súdu SR tak, aby tieto inštitúcie garantovali dôveryhodnosť a kvalitu rozhodovania súdnictva. Ústavný súd nesmie rozhodovať podľa politických preferencií. Preto budeme presadzovať zmenu funkčných období Ústavných sudcov tak, aby nemohla byť zvolená väčšina sudcov Ústavného súdu jednou politickou garnitúrou.
- **Najkvalitnejší právnici do talárov:** Presadíme otvorené výberové konania, aby sa o funkciu sudcu mohli uchádzať najkvalitnejší právnici, a aby bol výberový proces pod kontrolou verejnosti. Osobnosť sudcu musí garantovať nielen odbornosť, ale aj morálku. Aj sudcovia musia byť zodpovední za výsledky svojej práce. Zavedieme preto pravidelné komplexné hodnotenie sudcov, v ktorom sudcu nebudú hodnotiť len kolegovia. Kvalitné rozhodovanie si zaslúži ocenenie. Naopak tí, ktorí nedokážu rozhodovať kvalitne a neustranne, nemôžu byť sudcami.
- **Zásadne obmedzíme imunitu poslancov:** Opakovane a znova budeme presadzovať výrazne obmedzenie imunity poslancov NR SR tak, aby sa imunita vzťahovala už iba na výroky a hlasovanie poslancov na pôde NR SR. Úplne zrušíme priestupkovú imunitu poslancov.
- **Skutočné majetkové priznania pre politikov:** Schválime a budeme zverejňovať takú podobu majetkových priznaní, ktorá skutočne poskytne širokej verejnosti informácie o majetkových pomeroch politikov a ľudia z nich uvidia, či politik počas svojho funkčného obdobia nadobudol naozaj len majetok, ktorý mohol získať z platu.
- **Zjednotíme volebné zákony:** Zjednotíme všetky zákony o voľbách do jedného volebného zákona.
- **Nezávislá inšpekcia pomôže polícii:** Budeme presadzovať oddelenie inšpekcie od ľudí, ktorí políciu riadia a vytvorenie systému nezávislého inšpektorátu.
- **Zrušíme platenie pokút v hotovosti:** Platenie rôznych pokút v hotovosti vytvára široký priestor na korupciu. Naopak, odstránenie tejto možnosti výrazne zníži priestor pre korupciu v polícii.
- **Zavedieme maximálne čakacie doby:** Zavedieme jasne definované maximálne čakacie doby na jednotlivé zdravotnícke služby. Stanovíme jasné pravidlá pre tvorbu poradovníkov na odkladnú starostlivosť.
- **Elektronická komunikácia občana a štátu:** Všade, kde to bude možné, zavedieme elektronickú formu administratívnych úkonov medzi občanmi, podnikateľmi a orgánmi verejnej správy. Takéto elektronické služby budú šetriť čas, peniaze aj energiu občanov a podnikov. Zároveň sa stanú jedným z najefektívnejších spôsobov boja proti klientelizmu a korupcii. Zavedieme povinné elektronické verejné obstarávanie a zverejňovanie zmlúv

na internete. Presadíme tiež zverejňovanie všetkých údajov verejnej správy, ktoré nespádajú pod utajovaný režim.

- **Kvóty CO2 rozdelíme férovo:** Schválime transparentný mechanizmus na rozdeľovania kvót CO2. Celý proces bude pod prísnou kontrolou verejnosti. Dôsledne prešetříme kriminálny spôsob rozdeľovania CO2 kvót počas súčasnej vlády a vyvodíme dôsledky.
- Znížime administratívnu náročnosť podnikania tak, aby sa čas potrebný na naplnenie požiadaviek zo strany štátu skrátil o 30%. Zrušíme napríklad povinnú pracovnú zdravotnú službu, zjednotíme výber daní a odvodov, zavedieme licencie pre malých podnikateľov. Okrem toho urobíme aj kompletný audit administratívneho zaťaženia podnikateľov s cieľom presne identifikovať ďalšiu zbytočnú záťaž.
- Presadíme, aby všetky zákony, o ktorých rokuje parlament, boli skutočne posúdené z hľadiska ich dopadov na podnikateľské prostredie, ako aj z hľadiska toho, či vytvárajú priestor pre korupciu.
- Zverejnenie ekonomických analýz zrozumiteľných a dostupných pre verejnosť bude podmienkou schválenia finančne významných rozhodnutí vo vláde alebo v parlamente.
- Po verejnej diskusii opravíme a doplníme tlačový zákon. Novela tlačového zákona posilní slobodu slova a nezávislosť printových médií a stane sa zároveň zákonom, ktorý ochráni profesiu novinára a jeho nezávislosť.

Slovenská národná strana (SNS)¹²

- Budeme sa snažiť odstrániť byrokraciu sťažujúcu podnikateľskú činnosť, zjednodušiť legislatívu regulujúcu podnikanie a zamestnanosť.
- Zasadíme sa o stabilitu a zrozumiteľnosť legislatívy a posilnenie jej účinku v zápase proti korupcii, klientelizmu a zneužívaniu pre úzkoskupinové politické a ekonomické záujmy.
- spriehľadnenie a zjednodušenie právnych noriem s oznamovaním rozhodnutí súdov všetkých stupňov pre verejnosť
- zlepšenie a zrýchlenie vymáhateľnosti práva s dôrazom aj na hospodárske záležitosti a korupciu
- vyhodnotenie stavu slovenskej justície z pohľadu vymáhateľnosti práva a plynulosti súdneho konania a prípravu súboru organizačných, systémových a materiálnych vecí s cieľom podstatne zlepšiť vymáhateľnosť práva
- vytváranie podmienok pre naplnenie záruk sudcovskej nezávislosti ako základu pre nestranné rozhodovanie spojené s neustálym zvyšovaním náročnosti na kvalitu a rýchlosť konania a rozhodovania
- vo väzbe na upevňovanie nezávislosti sudcov zvyšovanie nárokov na ich občiansku bezúhonnosť a etické správanie sa na pracovisku, ale aj v súkromnom živote. V prípadoch zavineného porušovania uvedených kritérií treba vyvodzovať zodpovednosť

¹² http://www.sns.sk/wp-content/uploads/2010/03/Volebny_program_20101.pdf

- zvyšovanie objektívnej verejnej informovanosti o súdnych konaniach a rozhodnutiach s cieľom najširšej spoločenskej kontroly a výchovy spoločnosti k úcte k právu a rešpektovaniu princípov právneho štátu
- rotáciu súdnych funkcionárov po dvoch volebných obdobiach (predseda a podpredseda súdu každého stupňa), rotáciu funkcionárov prokuratúry (2 volebné obdobia)
- zjednodušenie, spriehľadnenie a vykonanie právne zrozumiteľných úprav daňového konania a tiež vytvorenie jednotnej právnej úpravy štátnych, miestnych a iných poplatkov a subsumovať ju do právnej podoby kódexového typu
- zjednodušenie a spriehľadnenie legislatívy spojenej s verejným obstarávaním, umožnenie verejnej kontroly celého systému verejného obstarávania a elektronickej centralizácie systému
- účinnejšiu vonkajšiu a vnútornú kontrolu pôsobenia orgánov územnej samosprávy a zefektívnenie celého kontrolného systému z vecného aj časového hľadiska

Smer - Sociálna demokracia (SMER-SD)¹³

- prehľbovať účasť opozície v kontrolných mechanizmoch na FNM SR, ÚVO (miesto predsedu ÚVO obsadí opozícia) a Slovenskom pozemkovom fonde,
- zachovať existenciu špecializovaných inštitúcií určených na boj proti kriminalite, osobitne korupcii, ako je napr. špecializovaný trestný súd,
- vytvárať podmienky na reálne uplatňovanie zákona o preukazovaní pôvodu majetku, ktorý nadobudne účinnosť 1. januára 2011,
- trvať na zriadení centrálného verejného obstarávania,
- priblížiť rozhodcovské konanie podnikateľskému sektoru ako vhodnú formu riešenia obchodno-právnych sporov a predchádzania súdnym prierahom a predložiť potrebnú legislatívu,
- predložiť koalíčným partnerom návrh na realizáciu osobitných bezpečnostných previerok predovšetkým u sudcov rozhodujúcich obchodno-právne spory a závažnú trestno-právnu agendu, ako aj návrh na systém atestácií sudcov,
- Vláda bude dôsledne presadzovať preventívne a represívne opatrenia v boji s korupciou a tým minimalizovať množstvo korupčných príležitostí a nastaví účinný sankčný systém.
- efektívnym využívaním legislatívnych i technických nástrojov pokračovať v nastúpenom trende výrazného nárastu úspešných odhalení prípadov korupcie a vytvárať tak tlak na potieranie tohto druhu trestnej činnosti nebezpečnej pre spoločnosť. Posilníme špecializované útvary Policajného zboru SR, predovšetkým Úrad boja proti korupcii a Úrad boja proti organizovanej kriminalite,
- zvýšiť efektívnosť a transparentnosť využitia verejných zdrojov pre podporu rozvoja cestovného ruchu v súlade so strategickými zámermi v tejto oblasti,

¹³ <http://www.strana-smer.sk/files/galleries/1622/Politick%C3%A9%20posolstvo%20SMER-SD%20pre%202010-2014.doc>; <http://www.strana-smer.sk/files/galleries/1622/Programove%20zameranie%20SMER%20-%20SD.pdf>

- Vláda uskutoční ďalšiu decentralizáciu kompetencií v rámci systému riadenia a implementácie fondov EÚ. Zlepší dostupnosť spoľahlivých štatistických dát, ktoré sú potrebné pre rozhodovací proces, ako aj pre systém hodnoteniu vplyvu politík. Vláda sa bude usilovať o transparentnosť s nízkymi administratívnymi nárokmi.
- Vláda SR považuje úspešné a transparentné čerpanie fondov Európskej únie vo vzťahu k rozvoju regiónov za rozhodujúce. Vláda bude presadzovať nielen maximálne čerpanie, ale aj efektívnu kontrolu účelnosti vynakladania finančných prostriedkov.

Strana demokratickej ľavice (SDL)¹⁴

- Nezávislosť Ústavného súdu zabezpečíme zavedením doživotného menovania ústavných sudcov. Zároveň posilíme jeho kompetencie, aby mohol aktívnejšie vyžadovať od sudcov nižších súdov rýchle a spravodlivé rozhodovanie.
- Zrušíme možnosť, aby policajti vyberali pokuty v hotovosti.
- Predložiť návrh ústavného zákona na úplné zrušenie poslaneckej imunity.

Strana maďarskej koalície - Magyar Koalíció Pártja (SMK)¹⁵

- Zjednodušené (elektronické) vybavovanie úradných záležitostí: V záujme zjednodušenia a zefektívnenia vybavovania záležitostí občanov v štátnej správe budeme klásť dôraz na možnosť vybavovania úradných záležitostí na jednom mieste.
- Nadalej podporujeme používanie elektronickej verejnej správy (e-government), vymožeností informatizácie v práci našich samospráv, v záujme zefektívnenia vzťahu medzi občanmi a úradmi.
- Treba oveľa efektívnejšie využívať zdroje z fondov Európskej únie, preto z tohto procesu treba odstrániť klientelizmus a korupciu a podmienky súťaží zjednodušiť a stransparentniť.
- Našou prioritou je zvyšovanie čistoty verejného života, potlačenie úrovne korupcie, zvyšovanie transparentnosti verejného obstarávania a rozhodnutí ekonomického charakteru.
- Zníženie byrokracie považujeme za dôležité aj v oblasti hospodárstva. Klientelizmus treba odstrániť vo všetkých oblastiach štátneho hospodárstva a čerpania štátneho rozpočtu. Je nevyhnutné zabezpečiť transparentnosť procesu verejného obstarávania, ako aj zverejnenie štátnych zákaziek v elektronickej podobe. Naším cieľom je dosiahnuť, aby sa procesu verejného obstarávania nemohli zúčastniť spoločnosti, v prípade ktorých nie sú známi skutoční vlastníci a/alebo sídlo.
- Našou snahou je stabilizovať počet bezpečnostných orgánov, vytvoriť spravodlivé a efektívne ohodnotenie a transparentné podmienky postupu v zamestnaní.
- Mechanizmus výberu sudcov treba vykonávať s väčšou mierou zapojenia verejnosti.

¹⁴ <http://www.mojasdl.sk/program>

¹⁵ <http://docs.google.com/fileview?id=0B-uFWu08PUj0NDdiMTViNWQtN2Q1Mi00MjIwLTkwODEtM2Q0M2M0NTMzNjMw&hl=sk>

- budeme [sa] usilovať o zmenu tlačového zákona a odstránenie obmedzení, prijatých v uplynulom období.
- Navrhujeme, aby rozhodnutia súdov boli prístupné cez internet.
- našim cieľom [je] dosiahnuť odborné riadenie polície a vylúčiť politické zasahovanie a ovplyvňovanie. Chceme zaručiť samostatnú odbornú činnosť bezpečnostných orgánov a ich občiansku kontrolu.
- Naším zámerom je, aby právomoc tajných služieb nebola zneužitelná na politické alebo iné ciele. V záujme skutočne efektívnej kontroly opätovne navrhujeme rozšírenie právomocí kontrolných parlamentných orgánov. Na základe skúseností iných štátov navrhujeme vybudovanie účinnejšieho a menej nákladného centrálného úradu, ktorý by obmedzil zneužívanie a zabezpečil technickú spravodajskú službu. Naďalej budeme trvať na vymenovaní ministra bez kresla (štátneho tajomníka) koordinujúceho prácu tajných služieb.
- SMK bude naďalej kritickým pohľadom sledovať využívanie finančných fondov a upozorňovať na všetky javy, ktoré ohrozujú čisté a transparentné využívanie európskych fondov.

Únia - Strana pre Slovensko¹⁶

- elektronizácia štátnej správy (evidencia obyvateľstva, daňové úrady, sociálna poisťovňa)
- povinné zverejňovanie súdnych rozhodnutí
- elektronizácia (zápisnice z pojednávanií), prístup verejnosti (zásada verejnosti podľa OSP)
- zavedenie systému transparentného prideľovania investičných stimulov spolu s taxatívnymi pravidlami
- zrušenie priestupkovej imunity poslancov v plnom rozsahu
- zmena tlačového zákona - právo na opravu nie právo na odpoveď

¹⁶ <http://www.stranaunia.sk/blade/c281/volebny-program-2010-2014.html>